

03-2019

Geachte heer De Nas,

Met deze brief adviseert de Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: de commissie) middels u de minister van Justitie en Veiligheid over een klacht die is ingediend tegen mevrouw (-) (hierna: beklagde), ingeschreven in het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv) als vertaler: Nederlands → Arabisch (Standaard) en Arabisch (Standaard) → Nederlands, en als tolk in de talencombinaties: Nederlands <-> Arabisch (Irakees), Nederlands <-> Arabisch (Algerijns), Nederlands <-> Arabisch (Syrisch-Libanees), Nederlands <-> Arabisch (Palestijns-Jordaans) en Nederlands <-> Arabisch (Marokkaans).

Verloop van de procedure

Bij e-mail van 5 februari 2019 heeft de heer (-), (hierna: klager), een klacht ingediend bij Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Bureau Wbtv) over gedragingen van beklagde.

Bij brief van 11 februari 2019 is beklagde op de hoogte gesteld van de ontvangst van de klacht. Klager en beklagde zijn door de commissie uitgenodigd op 1 april 2019 om in het kader van een hoorzitting op 10 mei 2019 een toelichting te geven. Klager en beklagde hebben beiden aangegeven gebruik te willen maken van het recht om te worden gehoord.

Beklagde heeft per e-mail van 14 februari 2019 een verweerschrift ingediend, welke zij op 20 februari 2019 heeft aangevuld met bijlagen.

Klager heeft gereageerd bij e-mails van 30 april 2019, 1 mei 2019, 2 mei 2019 en 6 mei 2019.

De klacht is op 10 mei 2019 behandeld door een kamer van de commissie, die als volgt is samengesteld:

mr. P.H. Louwers, voorzitter,
drs. S.J.A.M. van den Langenberg, lid;
drs. H. Kulišánová, lid.

De commissie heeft zich bij de behandeling van de klacht doen bijstaan door mw. D. Kocyilmaz als secretaris.

Het verslag van de hoorzitting is als bijlage bij dit advies gevoegd.

Na de hoorzitting zijn de volgende stukken ontvangen:

- Een e-mail van klager, van 23 mei 2019;
- Een e-mail van klager, van 12 juni 2019;
- Een e-mail van beklagde, van 13 juni 2019;
- Een e-mail van klager, van 16 juni 2019.

Alle stukken zijn ter kennis gebracht van de andere partij.

De commissie heeft kennisgenomen van de stukken van het klachtdossier en van hetgeen zijdens klager en beklaagde tijdens en na de hoorzitting naar voren is gebracht. De commissie overweegt naar aanleiding daarvan als volgt.

De gronden voor de klacht

De klacht is naar het oordeel van de commissie als volgt samen te vatten:

- a. Beklaagde heeft gehandeld in strijd met de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid, door onder meer in het kader van de procedures rond de echtscheiding van klager en zijn inmiddels ex-echtgenote (hierna ook wel te noemen: mevrouw M.) tolk- en vertaalopdrachten ten behoeve van de ex-echtgenote te accepteren, dit terwijl de broer van beklaagde een verhouding had (en nog heeft) met mevrouw M.;
- b. Beklaagde heeft bovendien foutieve en partijdige vertalingen gemaakt van audiofragmenten.

Toelichting op de klacht door klager

Klager is verwickeld in een (v)chtscheiding met mevrouw M. Deze heeft en had reeds toen een liefdesrelatie met de broer van beklaagde. Beklaagde heeft tolk- en vertaalwerkzaamheden verricht in het kader van de aangiften van mevrouw M. jegens klager, terwijl beklaagde familiale betrekkingen heeft met mevrouw M. Volgens klager zou beklaagde vertalingen van onder andere audiofragmenten en aangiften bewust hebben opgesteld met een negatieve bedoeling. De vertalingen bevatten vertaalfouten en beklaagde heeft in de vertaling haar indruk van en mening over de toon van de audiofragmenten en vertaalde teksten (bedreigend) gegeven. Dit heeft geleid tot voor hem zeer nadelige gevolgen, waaronder een strafrechtelijke vervolging door justitie. Ook heeft het de omgangsregeling met zijn kind, wonende bij mevrouw M. en de broer van beklaagde, bemoeilijkt.

Beklaagde heeft daarnaast ook niet onpartijdig en niet onafhankelijk gehandeld door het aannemen van tolkdiensten. Nadat de aanwezigheid van beklaagde als tolk ter zitting van 24 januari 2019 (Gerechtshof) werd geweigerd vanwege haar betrokkenheid in de zaak, is beklaagde ter zitting van 25 januari 2019 (rechtbank) wederom als tolk verschenen. Volgens klager heeft beklaagde niet onpartijdig en niet onafhankelijk gehandeld en is dit haar zwaar aan te rekenen.

Klager is, mede gezien de aard van de zaken waarbij beklaagde betrokken werd, volkomen afhankelijk van juiste en integere tolk- en vertaalwerkzaamheden. Beklaagde had om die reden geen tolk- en vertaalwerkzaamheden mogen verrichten in de zaken van klager, aangezien mevrouw M. de schoonzus is van beklaagde.

Verweer door beklaagde

Beklaagde heeft verweer gevoerd en daarbij onder andere het volgende aangevoerd. Medio 2017 heeft mevrouw M. zich gewend tot beklaagde, voor het vertalen van dreigberichten en audiofragmenten. Beklaagde betwist dat haar broer en mevrouw M., toen al een relatie met elkaar hadden. Zij hebben sinds september 2018 een relatie, om welke reden beklaagde het verzoek van mevrouw M. na september 2018 om een facebookbericht te vertalen, niet heeft ingewilligd. Beklaagde heeft getwijfeld om de tolkdiensten van 24 en 25 januari 2019 wel of niet aan te nemen, maar heeft de opdracht uiteindelijk wel aangenomen op aandringen van de advocaat van mevrouw M.

Volgens beklagde is klager er op uit om haar en haar familie schade toe te brengen, door het vertellen van onwaarheden over haar broer, het checken van haar en haar familieleden en het indienen van deze klacht jegens haar. Beklaagde heeft haar werk als beëdigd tolk en beëdigd vertaler te allen tijde onpartijdig en onafhankelijk uitgevoerd.

Feiten

Uit de stukken en het verhandelde op de hoorzitting is, voor zover hier van belang, voor de commissie onder meer het volgende komen vast te staan:

- In elk geval sinds september 2018 bestaat er een verhouding tussen de broer van beklagde en de thans ex-echtgenote van klager;
- Beklaagde is daarvan op de hoogte;
- Klager en mevrouw M. zijn gewikkeld in diverse heftige geschillen rond hun echtscheiding en het gezag over en de omgang met hun minderjarige kind;
- Beklaagde heeft voor mevrouw M. verschillende vertaalwerkzaamheden verricht (vertaalwerk in maart/april 2017, vertaling geluidsopname in augustus 2017, aangiften tegen klager in september 2017, geluidsopnamen in maart 2018, vertaalwerk in augustus 2018)
- Klager heeft sinds 11 januari 2019 contacten gezocht met beklagde en met haar ouders, welke contacten door beklagde als bedreigend zijn opgevat;
- Beklaagde heeft ter zake tegen klager aangifte gedaan bij de politie wegens bedreiging;
- Ondanks expliciet en gemotiveerd verzet van de zijde van klager, die beklagde niet onpartijdig achtte onder meer vanwege de relatie tussen haar broer en mevrouw M., heeft beklagde toch besloten ten verzoeken van de advocaat van mevrouw M. te tolken op de zitting van het Gerechtshof (hierna: het hof) van 24 januari 2019 inzake het gezag over het minderjarige kind;
- Op het bezwaar hiertegen van de zijde van klager, onder meer met een beroep op de betrokkenheid van beklagde bij degene met wie zijn ex-echtgenote een relatie was aangegaan, heeft het hof het verzoek om beklagde op genoemde zitting van 24 januari 2019 als tolk toe te laten afgewezen;
- Beklaagde heeft zich op de zitting van de rechtbank van 25 januari 2019 over de omgangsregeling niettemin opnieuw gemeld als tolk voor de ex-echtgenote van klager;
- De rechter, geconfronteerd met de bezwaren daartegen van klager waaronder het gegeven van de aangifte welke beklagde tegen hem had gedaan, heeft beklagde niet als tolk toegelaten en de behandeling aangehouden zodat een andere tolk kon worden gezocht. Een beslissing over de gevraagde omgangsregeling schoof daarmee op.
- Klager heeft de bronbestanden en de vertalingen waarop klachtonderdeel b betrekking heeft, niet aan de commissie kunnen overleggen.

Beoordeling

Klachtonderdeel a

De bovengenoemde feiten leiden tot een **gegronde klacht** wat betreft klachtonderdeel a.

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de tolk/vertaler zijn belangrijke vereisten voor het vertrouwen dat de betrokkenen in de tolk/vertaler moeten kunnen stellen.

Zelfs de schijn van partijdigheid moet worden vermeden, maar hier is meer aan de hand dan dat. Er zijn zodanige verwevenheden tussen de beklaagde en de overige betrokkenen (ex-echtgenoten) dat het risico van belangenverstremming evident is. De broer van de beklaagde is immers een relatie aangegaan met de (ex-)echtgenote van de klager, en de door de beklaagde te verrichten werkzaamheden betroffen nota bene de "vechtscheiding" tussen de betrokkenen. De commissie beschouwt dit als een schoolvoorbeeld van een situatie waarin een beëdigde tolk of vertaler de opdracht dient te weigeren, hetgeen de beklaagde niet heeft gedaan. In tegendeel heeft zij zelfs nadat het hof haar als tolk had geweigerd voor de zitting van 24 januari 2019, zich opnieuw als tolk gemeld voor de zitting van de rechtbank op de dag daarna.

Op de hoorzitting heeft de beklaagde verklaard dat zij heeft besloten alsnog te gaan tolken onder andere vanwege de onwaarheden die de beklaagde had verteld over haar broer, zijn manier van doen, dat hij al haar familieleden checkt, evenzovele omstandigheden die veeleer tot een tegenovergesteld besluit hadden moeten leiden. Ook het feit dat de beklaagde zich ter rechtvaardiging erop blijft beroepen dat zij beëdigd tolk is en professioneel, en dat de advocaat van de cliënte van de beklaagde haar toch had verzekerd dat het allemaal in orde was, verraadt een gebrek aan inzicht in de eigen, professionele verantwoordelijkheid van de beëdigde tolk/vertaler.

De commissie haalt hier nog aan dat de klager op de zitting van 25 januari 2019 voorstelde om van tolk te ruilen, hetgeen de beklaagde weigerde. Ook toen heeft de beklaagde, hoewel zij twijfelde, zich niet eigener beweging teruggetrokken als tolk. Over genoemd voorstel heeft de beklaagde op de hoorzitting nog verklaard dat zij achteraf gezien best voor de klager had kunnen tolken. Hierin toont de beklaagde opnieuw dat zij niet inziet hoe belangrijk de onafhankelijke en onpartijdige positie van de tolk is en dat reeds de schijn van het tegendeel aan een goed verloop in de weg kan staan. Dit inzicht behoort tot de eisen die aan een vakbekwame beëdigde tolk of vertaler mogen worden gesteld.

Zelfs het gegeven dat de beklaagde spreekt van bedreigingen door de klager tegen haar familie en haar aangifte daarvan bij de politie vormden voor de beklaagde kennelijk geen reden om (verdere) opdrachten binnen deze kring van betrokkenen te weigeren, hetgeen zij wel had moeten doen.

De beklaagde heeft hiermee gehandeld in strijd met de Gedragscode beëdigde tolken en vertalers, in het bijzonder de artikelen 1.3 (*Tolken en vertalers zorgen er voor dat hun vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van hun beroep niet in gevaar kunnen komen.*) en 4.1 (*Zij weigeren echter altijd een opdracht indien zich zwaarwegende redenen hiertoe voordoen, waaronder in ieder geval begrepen is wanneer er risico bestaat van belangenverstremming, ...*).

Daarnaast leidt de handelwijze van de beklaagde tot beschadiging van het vertrouwen in de beroepsgroep en in de eigen beroepsuitoefening en levert daarmee overtreding op van artikel 1.1 van de Gedragscode.

De commissie is van mening dat de onderhavige klacht een van de kerncompetenties van de tolk betreft. Wanneer een tolk ondanks (het gevaar van) belangenverstremming werkelijk of in schijn, een opdracht aanneemt of niet beëindigt, wordt bijna per definitie het verloop ongunstig beïnvloed én wordt het vertrouwen dat in de beroepsgroep moet kunnen worden gesteld beschadigd. In dit geval ging de belangenverstremming ver en was emotioneel geladen. Ook de procedures waarover het ging waren heftig. De tegenpartij van de cliënt van deze tolk, de klager, kon onder deze omstandigheden niet vertrouwen op een goede taakuitoefening door de tolk. Het

tolkproces wordt gefrustreerd door een gebrek aan vertrouwen dat een belangenverstremgeling meebrengt, ongeacht of er daadwerkelijk sprake is van partijdige vertaling/vertolking.

Klachtonderdeel b

Klager heeft nog aangevoerd dat beklaagde fouten heeft gemaakt in haar vertaalwerk. Aangezien klager aan de commissie heeft laten weten dat hij de bronbestanden en de vertalingen daarvan niet ter beschikking kan stellen, kan de commissie dit klachtonderdeel niet inhoudelijk onderzoeken. Dat moet er toe leiden dat dit klachtonderdeel **ongegron**d wordt geacht.

Advies

Klachtonderdeel a

Door zich te blijven aanbieden als tolk ondanks de verbinding tussen haar broer en de ex-echtgenote van klager en alle strubbelingen waarmee dat is gepaard gegaan, heeft beklaagde gehandeld in strijd met de artikelen 1.3, 4.1 en 1.1 van de Gedragscode beëdigde tolken en vertalers.

De vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van haar beroep was ernstig in gevaar. Dit was temeer het geval waar de verhoudingen zodanig waren verstoord dat beklaagde zelfs een strafrechtelijke aangifte wegens bedreiging had gedaan tegen klager.

De commissie rekent het beklaagde aan dat zij kennelijk niet inziet dat zij haar vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid onder deze omstandigheden niet kon garanderen. Ook acht de commissie het ernstig dat beklaagde niet inziet dat zij gelet op de omstandigheden van dit geval beladen was met de schijn van partijdigheid, zodanig dat zij als tolk het voor een goed verloop noodzakelijke vertrouwen ontbeerde.

Beklaagde heeft op de hoorzitting aan de commissie nog verklaard dat zij op enig ogenblik heeft overwogen om zich terug te trekken als tolk. Zij heeft dat echter niet gedaan. Deze welbewuste beslissing, waar beklaagde ook op de hoorzitting nog achter stond, toont naar de mening van de commissie eens te meer aan dat beklaagde haar verantwoordelijkheid als tolk onvoldoende onderkent.

De commissie weegt tevens mee dat als gevolg van de opstelling van beklaagde de emotioneel beladen procedure(s) waarin de betrokken partijen verwickeld waren onnodige vertraging heeft/hebben opgelopen.

Met dit al zijn ernstige feiten en omstandigheden gegeven, de integriteit en de vakbekwaamheid van de tolk betreffende. Gezien de aard van het aan beklaagde gerichte verwijt ligt het naar het oordeel van de commissie in de rede de inschrijving van beklaagde als beëdigd tolk (tijdelijk) door te halen.

Gelet op de hiervoor gereleveerde feiten en omstandigheden beveelt de commissie aan dat onder gegrondverklaring van dit klachtonderdeel wordt besloten tot een doorhaling van de inschrijvingen van beklaagde in het Rbtv voor de duur van drie maanden, met bepaling dat binnen die termijn geen nieuw verzoek tot inschrijving kan worden gedaan. Daarnaast wordt geadviseerd aan beklaagde aan te bevelen dat zij in het kader van de permanente educatie in het bijzonder aandacht besteedt aan de ethiek van de tolk/vertaler.

Klachtonderdeel b

De commissie adviseert, dit klachtonderdeel ongegrond te verklaren.

Overschrijding adviestermijn

De klacht is op 1 februari 2019 ingekomen bij Bureau Wbtv. De klachtencommissie behandelt een klacht op grond van art. 23 Wbtv binnen zes weken na de ontvangst van een klacht en kan de termijn vervolgens met vier weken verlengen. Door omstandigheden buiten de schuld van beklagde en klager om zijn tot aan de inhoudelijke behandeling van de klacht op 10 mei 2019 in totaal 14 weken verstreken. De reden is onder andere gelegen in organisatorische omstandigheden.

Na de zitting van 10 mei 2019 heeft klager een termijn gekregen om aanvullende stukken in te dienen, te weten: vertalingen, welke ter zitting van 10 mei 2019 ter sprake zijn geweest. Op 12 juni 2019 heeft klager laten weten deze bescheiden niet te kunnen produceren.

Door al deze omstandigheden heeft de commissie de minister niet binnen de gangbare wettelijke termijnen over de klacht kunnen adviseren. Nu de in de Wbtv genoemde termijnen slechts termijnen van orde betreffen, meent de commissie dat aan de overschrijding daarvan in dit geval geen consequenties behoeven te worden verbonden.

Tot slot

Klager en beklagde zullen van de commissie een afschrift van dit advies ontvangen.

De commissie stelt het op prijs te zijner tijd te vernemen op welke wijze de klacht door het Bureau Wbtv is afgehandeld.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de commissie, bereikbaar onder bovengenoemd telefoonnummer en e-mailadres.

Hoogachtend,
de Klachtencommissie Wbtv

D. Kocyilmaz
secretaris

mr. P.H. Louwers
voorzitter

Bijlage bij het advies van de Klachtencommissie Wbtv (klachtnr. 03-2019)

Toepasselijke artikelen uit de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv (september 2009)

1.1. Algemeen

Tolken en vertalers gedragen zich zodanig dat het vertrouwen in de beroepsgroep waartoe zij behoren en in hun eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad, ook wanneer zij niet beroepshalve optreden.

1.3. Onpartijdigheid en onafhankelijkheid

Tolken en vertalers zorgen ervoor dat hun vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van hun beroep niet in gevaar kunnen komen. In de uitoefening van hun beroep onthouden zij zich van het tot uitdrukking brengen van een persoonlijke mening. Voor hun diensten ontvangen zij uitsluitend de met hun opdrachtgever overeengekomen beloning.

4.1. Opdrachtaanvaarding

Het staat tolken en vertalers vrij een opdracht al dan niet te aanvaarden, behoudens wettelijke verplichtingen. Zij weigeren echter altijd een opdracht indien zich zwaarwegende redenen hiertoe voordoen, waaronder in ieder geval begrepen is wanneer er risico bestaat van belangenverstremming, indien zij het vermoeden hebben dat hun werk zal worden gebruikt voor onwettige en/of oneerlijke doeleinden of indien zij zich ervan bewust zijn dat zij de opdracht niet naar behoren zullen kunnen verrichten, wegens onvoldoende kennis en/of bekwaamheid, werkomstandigheden en/of bedongen afleveringstermijn, dan wel wegens gewetensbezwaren omtrent het onderwerp van de te vertolken situatie of te vertalen tekst. In geval van weigering van een opdracht stelt de tolk of vertaler de opdrachtgever hiervan onverwijld in kennis.

Artikel 9 Wbtv

1. De inschrijving in het register kan worden doorgehaald indien Onze Minister is gebleken van ernstige feiten of omstandigheden, de integriteit of de vakbekwaamheid van de beëdigde tolk of vertaler betreffende.
2. Bij de beschikking tot doorhaling van de inschrijving wordt bepaald binnen welke periode geen nieuw verzoek tot inschrijving in het register kan worden gedaan. Deze periode bedraagt ten hoogste tien jaren.